

PAPER DETAILS

TITLE: ÇALISAN ÇOCUKLARIN HAKLARI VE TÜRKİYE

AUTHORS: Tankut Centel

PAGES: 19-38

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/99562>

MHB Yıl 16 Sayı 1-2 1996

ÇALIŞAN ÇOCU

sayısının birden çok oluşu
içinde tam bir birliğe rastlan

a) Sanayi işlerinde

Uluslararası Çalışma
lerine Alınacak Çocukların
ma Sözleşmesi", Türkiye C
sa'yla (RG. 12.12.1992, No.
kanlar Kurulu Kararı'yla (R
lan sözleşmeye göre sanayi
Sözleşme m. 2/bent 1 uyarın

gari çalışma yaşına ilişkin düzen-
sıdır. Çünkü, Umumi HK. m.
gari çalışma yaşını düzenler bi-
barıyla, sanayi ve maden işleri

Öte yandan, İş K. m. 67
kir. Çünkü, İş K. m. 68, salt y
işlerini genel olarak içerir. Ma
pılabilirken; yeraltı maden işle
İş K. m. 67/I'in yerüstü made
işlerinde çocuk çalıştırma yasa

Nihayet, Gemi Adamı
(RG. 20.12.1989, No. 2037)
dan küçük olmamasını öngö-

e) Eğlence işlerinde

Eğlence işleri, neşeli
gibi işlerde çocuklar, özelli-
ce işlerinde çocukların, kur-
mi HK. m. 176:

"Mahallî beledi-

hükmünü içerir. Söz konusu yasa
hangi bir istisna hükmünü içerm

Belirtilen yasağın geçerli
doldurmamış bulunması ve son
reker. Hangi işlerin ağır ve tehli
miştir. Bununla birlikte, belirtile
sa; o da, 16 yaşını doldurmamış
malıdır.

b) Ağır ve tehlikeli işler

3. Yeraltındaki iş

a) 3729 sayılı Yas

Uluslararası Çalışma
denlerinde İşe Alınmada
8.5.1991 günlü ve 3729
19.8.1991 günlü ve 91/2
21009) da yürürlüğe konu
mek suretiyle, yeraltından
bir işletme"de (m. 1/bent

*"Maden ocakları da
nudur."*

biçimindeki hükmüyle, yeraltı
Ancak, sözkonusu hüküm, gerç
bölgesini yer itibariyle uygulam
lerine ilişkin herhangi bir istisn
birleşmiş ve uygulama açısından

II. Çocuk İşçilerin Çalış

".. ders saatleri

anlatımı karşısında, ders s
dir. İş K. m. 67'de 2869 S
ilkokulda geçirilecek öğr
lık, okula devam eden ço
farazi iş süresi kavramını
rini iş süresinden saymıştı

c) Fazla çalışma

hükmüyle, "on iki yaş ile on al
de çalıştırma yasağını salt 16 y

Sonra, Hazırlama, Tam
de,

*"Bir işyerinde yapı
re, hazırlama, tama
nu'nun 65 inci mada
bu işler, bu Tüzükte
bu şekilde çalıştırıl
lerine tabidir."*

"... asgarî ücretin
Yönetmeliği m.2).

4. Çocukların öğren

a) Çocuk işçilerin g

aa) Temel öğrenim y
çalıştırma yasağı

İlköğretim ve Eğitim

*"Usta, çırağın mec
lere ve kurslara giti
mu olan zamanlarda*

hükmüne yervermiştir.

Diğer yandan, meslek e
dan aşağı ücret ödenemez. Bu
da işyerinin kusuru halinde m
veren sorumludur. Çıraklar hal
gorta kollarına ilişkin yasal hi

hükmünü koymuştur. Sonra, "ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmaları yasaklı işlerde çalıştırılmaları yasa

Deniz işlerinde çalışa
nın ve bu arada, çocuk işçil
düzenlemiştir. Buna göre, "
tüzük hükümlerine göre sağl

2. Çocuk işçilerin sa

B. ÇALIŞAN ÇOCUK

I. Çalışan Çocuklara

1. Birleşmiş Milletler

BM Çocuk Hakları Bi

*"Çocuğun, uygun
hiçbir durumda s
manevi gelişmesin*

anlatımını taşır.

II. Uluslararası Çalışma ve Türkiye

1. Asgari çalışma yaşı

a) Asgari çalışma yaşı

aa) Sanayi işlerinde

aaa) 5 sayılı Sözleşme

5 sayılı Sözleşme, 14 y
saklar. Ancak, aynı sözleşme,
da çalıştırılmasına olanak tanı

7 sayılı Sözleşme, T

bbb) 15 sayılı Sözleş

15 sayılı Sözleşme;
lıştırılmalarını yasaklar.

15 sayılı Sözleşme,

ccc) 58 sayılı Sözleş

7 sayılı Sözleşme'yi
rın asgari çalışma yaşını, 1

oluşturulacak genel bir belgenin
lerin adım adım yerine geçece

Sözkonusu sözleşme; k
açıklamada, kabul etmiş oldu
şına erişmedikçe kimsenin, h
meyi onaylayacak üye devlet
gari çalışma yaşı ise, okula gi
dan aşağı olamaz. Ancak, ek
devletler, ilgili işçi ve işveren
langıçta 14 yaş olarak bildireb

Diğer yandan, ekonominin
nedeniyle asgari çalışma yaş
sal mevzuatında 12-14 yaşla
bulabilir. Ayrıca, bu gibi üye
mel öğrenim görme yükümü

15 yaşından küçük ç
bir istisna durumu; yetkili
dıktan sonra, münferit olayla
çalışmaların, belirtilen genele

b) Çocuk işçilerin sa

aa) 15 sayılı Sözleşm

Türkiye Cumhuriyeti
rak Hindistan ve Japonya k
için sağlık raporu alınması y

bb) 16 sayılı Sözleşm

Türkiye Cumhuriyeti
de çalıştırılacak çocuk işçile
poru getirilmedikçe, bunları

I. Öğrenime İlişkin

1. Zorunlu temel öğ

Zorunlu temel öğreni
kimından, bir ön-koşul nite
madığı takdirde, en mükem
çocukların çalıştırılmalarını
reğince uygulanması, zorunl
te ve ders saatleri dışında çe

Türkiye'deki zorunlu

sayılı Sözleşme onaylanmış
olmaktadır. Bunlara karşılık
onaylanmış değildir.

Asgari çalışma yaşı l
düzey, 138 sayılı Sözleşme'
iç hukuk kuralı haline gelm
138 sayılı Sözleşme'yi ona
nu'ndaki istisna hükümleri (C
le bir onamanın önünde eng
yürürlük alanını sınırlandırmas